

Krista Pulkkinen de Espinosa

Linnunradan viulumuskari

Viulun alkeissoittomateriaalia

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Musiikkipedagogi (AMK)

Musiikki

Opinnäytetyö

15.5.2017

Tekijä(t) Otsikko	Krista Pulkkinen de Espinosa Linnunradan viulumuskari Viulun alkeissoittomateriaalia
Sivumäärä Aika	21 sivua + opetusaineisto Linnunradan viulumuskari 15.5.2017
Tutkinto	Musiikkipedagogi (AMK)
Koulutusohjelma	Musiikki
Suuntautumisvaihtoehto	Varhaisiän musiikkikasvatus ja taiteen soveltava käyttö
Ohjaaja(t)	Annu Tuovila, MuT Silja Raitio-Heikinheimo, MuM
<p>Opinnäytetyöni aiheeksi olen jo ensimmäisten opiskeluvuosieni aikana valinnut viulumuskarin opetusaineiston laatimisen. Työni koostuu kirjallisesta osasta ja opetusmateriaalista, joka sisältää omia sävellyksiäni.</p> <p>Opinnäytetyön kirjallisessa osassa kerron mikä viulumuskari on, minkälaisia alkeisviulukirjoja on jo olemassa, mitä uutta opetusmateriaalini tarjoaa alkeisopetukseen ja kerron vielä vähän kuinka laulut saivat alkunsa. Esittelen lopuksi muutaman nuottiesimerkin hienojen piirustusten kera.</p> <p>Oppimateriaalini on suunnattu erityisesti viulun ryhmäopetukseen, mutta sopii yhtälailla käytettäväksi yksityistunneilla. Koska lauluissa on sanat, kuka tahansa lastenlauluista pitävä ihminen voi niitä laulaa.</p>	
Avainsanat	lapset, viulu, soitonopetus, musiikkileikkikoulu, oppimateriaali, soitonoppaat

Author(s) Title Number of Pages Date	Krista Pulkkinen de Espinosa The Milky Way Violin Playschool A Violin Playschool Material 21 pages + A Teaching Material Milky Way Playschool 15 May 2017
Degree	Bachelor of Culture and Arts, Music Educator
Degree Programme	Classical Music
Specialisation option	Early Childhood Music Education and Community Music
Instructor(s)	Annu Tuovila, DMus Silja Raitio-Heikinheimo, BMus
<p>I chose my subject for the thesis during my first years of study. I wanted to create a teaching material for the violin music playschool. My work consists of a written part and a teaching material that contains my own compositions.</p> <p>In the written part of the thesis I will explain, what the violin music playschool is, what kind of basic violin books already exist, and what my educational material provides for elementary education. I will also talk about my compositions and I will show you a few examples.</p> <p>My learning material is especially made for violin group teaching, but also suitable for use in private lessons. Because the songs contain the words, anyone who loves children's songs can sing them.</p>	
Keywords	children, violin, music pedagogy, learning material

Sisällys

!	Johdanto	1
2.	Mikä on viulumuskari?	2
2.1	Viulumuskarin tavoitteet	4
2.2	Viulumuskarin opetusaineiston laatiminen	7
2.2.1	Minkölaisia viulunsoiton alkeiskirjoja on jo olemassa?	7
2.2.2	Kuinka nuottikirjani eroaa muista alkeisviulukirjoista?	9
3	Sävellysprosessi	10
3.1	Viulumuskarin laulujen syntyminen	10
3.2	Sovitusten syntyminen	12
3.3	Musiikkisadut	13
3.4	Kokeileminen käytännössä	13
4	Nuottikirjan esittely	13
4.1	Laituri	13
4.2	D kieli ja G kieli	15
4.3	Rapukävely	16
4.4	Kameli	17
4.5	Perhonen	18
4.6	Hämähäkki	19
4.7	Kastemato	19
	Pohdinta	20

1 Johdanto

Opinnäytetyöni aihe on viulun alkeisopetus ryhmässä, erityisesti musiikkileikkikoulussa ja viuluvalmennuksessa. Tarkoitukseni on ollut koota uudenlainen ja innostava nuottikirja leikkiohjeineen: Linnunradan Viulumuskari. Kaikki kirjan sävellykset ovat omaa tuotostani. Sain tämän idean sydämelleni jo ensimmäisten opintovuosieni aikana, eikä minulle ole missään vaiheessa tullut mieleeni vaihtaa aihetta. Viulumuskari sitoo kauniisti yhteen molemmat tutkintoni; varhaisiän musiikkikasvattaja ja viulupedagogi. Viulumuskarikirja soveltuu myös viulun alkeisopetukseen perinteisille viuluopettajille antamaan uusia ideoita ja lisää soittomateriaalia.

Aloitin omat soittajan urani Suzukimenetelmällä, ja parhaimmat soittomuistoni ovat ryhmätunneilta. Opettajat olivat innostavia ja tunteilla oli hauskaa. Kasvoimme yhdessä ryhmän lasten kanssa, opimme toisiltamme, saimme esikuvia, koimme yhteenkuuluvuuden tunnetta, joka on jatkunut aikuisuuteen asti. Haluaisin antaa näitä hyviä lapsuuden yhteissoittokokemuksiani perinnöksi myös viulumuskarikirjassani leikkien, laulujen ja musiikkiliikunnan muodossa. Toivon että säveltämäni uudet laulut ja leikit voisivat antaa raikkaita ja uusia ideoita kaikille viuluopettajille ja muskariopettajille.

Useimpien alkeisviulukirjojen ohjelmisto on melodialtaan, rytmiltään ja harmonialtaan varsin yksinkertaista. Niissä on pääasiassa duuri- ja mollisävellajeja. Olenkin tarkoituksellisesti halunnut rikkoa näitä kaavoja ja sävellyksissäni on mm. modaalisia sävyjä, itämaisia mausteita, jazz-harmoniaa ja olen leikitellyt rytmeillä vähän rohkeammin. Uskon että jos lapsia ”ruokitaan” monipuolisesti erilaisilla musiikkityyleillä niin lasten musiikillinen osaaminen on tulevaisuudessa monipuolisempaa ja rikkaampaa kuin tarjoamalla ”köyhää” ja yksipuolista musiikillista ravintoa, jolloin musiikillinen aliravitseminen voi johtaa vakaviin puutostiloihin tulevaisuudessa.

Tässä opinnäytetyön kirjallisessa osuudessa kerron paitsi viulumuskarin tarkoituksesta myös hieman sävellysprosessista, kuinka Viulumuskarikirjan sävellykset ovat syntyneet. Esittelen tarkemmin muutaman teokseni nuottiesimerkkien kera ja kerron minkälaisia pedagogisia ajatuksia minulla oli niissä takana.

2 Mikä on viulumuskari

Viulumuskari on viulunsoiton alkeisopetusmuoto, jossa yhdistyvät monipuolisesti eri työskentelytavat; laulaminen, leikkiminen, soittaminen, liikkuminen, kuvataide, loruttelu ja rytmittely. Viulumuskarissa mennään lasten maailmaan. Oppiminen tapahtuu leikin ja mielikuvituksen avulla. Jotta oppiminen olisi mielekästä ja mahdollisimman kokonaisvaltaista, on tärkeää vaihdella edellä mainittuja työtapoja paljon opetustuokion aikana. Tutkimuksissa on huomattu, että musiikkileikit auttavat oikeinkirjoitusta, äänen erottelua ja rytmittämistä (Yle Uutiset 13.1.2016). Tällä tavoin oppiminen tapahtuu kokonaisvaltaisesti kaikkia aisteja käyttäen. Näin tulee myös huomioida kaikki oppijatyyppit; kinesteettinen, visuaalinen ja auditiivinen oppija. Olenkin koennut nuottikirjan, jossa yhdistyvät monipuolisesti erilaiset työtavat. Esittelen seuraavaksi tarkemmin näitä viulumuskarin työtapoja.

Leikki on lapsille mielekäs ja luonteenomainen tapa oppia arjen asioita. (MLL vanhempainnetti, 2017.) Kaikki maailman lapset leikkivät mielellään vapaa-ajallaan. Leikkiminen on todella kivaa, eivätkä lapset mielellään lopeta leikkejään kesken esimerkiksi kotitehtävien takia. Sen vuoksi myös soitonopiskelun tulisi olla pienille lapsille mahdollisimman leikinomaista ja mielikuvituksellista. Silloin tehtävät eivät tunnu niin rankoilta ja väsyttäviltä. Lapsethan jaksavat leikkiä monta tuntia päivässä, mutta soiton harjoittelu tuntuu niin rankalta ja väsyttävältä, että siihen pienillä oppilailla riittää virtaa ehkä vartiksi kerrallaan. Mutta jos harjoittelusta tehdään leikinomaista ja mielekästä, saattaa lapsi huomaamattaan harjoitella paljon pidempään. Opettajalta tai vanhemmalta vaaditaan vain herkkyyttä ja reagointia aistia lasta sekä kykyä heittäytyä mielikuvitusmaailmaan. Lapsilta voi saada myös hauskoja ideoita leikinomaiseen harjoitteluun.

Laulu kehittää sävelkorvaa ja äänenmuodostusta. Lapsille olisi hyvä olla kuulokuva lauluista ennen soittamista. Se nopeuttaa kappaleiden oppimista instrumentilla. Sen vuoksi olen kirjoittanut soitettaviin kappaleisiin sanat. Laulaminen edistää myös kielen oppimista. Kaiken musiikkikasvatuksen perustana on laulaminen. Vasta sitten, kun lapsi on laulamalla sisäistänyt musiikilliset perusasiat, hän voi ryhtyä soittamaan jotain instrumenttia. Rauno Jussila painottaa myös kuulokuvan tärkeydestä musiikin hahmottamisen kannalta soiton alkeisopetuksessa esimerkiksi laulamisen

avulla.(Phnet, 2017.)

Rytmittely kehonsoittimien tai rytmisoittimien kanssa on hyödyllistä, koska ryhmässä yhteisen pulssin, eli perussykkeen löytäminen on tärkeä askel yhteissoiton kehittymisen kannalta. Kävelyn kautta oppilas löytää perussykkeen. Kun perussyke on löytynyt, siihen voi lisätä erilaisia kehorytmejä. Eri kehonosia käyttämällä rytmiharjoituksissa lapsilla kehittyy oman kehon tuntemus, koordinaatio, eri aivopuoliskot kehittyvät erityisesti liikkeissä, joissa ylitetään kehon keskilinja. Rytmittelyn on todettu auttavan mm. kielellistä kehitystä. (Yle Uutiset 13.1.2016) Seuraava askel olisi sitten siirtää rytmiharjoitukset viulunsoittoon. rytmiharjoituksia voi ensin näppäillä vapailta kielillä, sitten jousella käyttäen vapaita kieliä.

Soittaminen kehittää sekä hieno- että karkeamotoriikkaa. Viulumuskarissa harjoitellaan monipuolisesti erilaisia muskarisoittimia ja viulun alkeita. Viulunsoitossa olisi tarkoituksena oppia perusasiat, asennot, kauniin äänen muodostaminen, eli valmiudet jatkaa viulunsoittoa vielä muskarin jälkeen. Soittamisen oppiminen tapahtuu pääosin korvakuulolta, koska sitä taitoa on tärkeä harjoitella. Se nopeuttaa ulkoa oppimista, alentaa kynnystä improvisoida ja helpottaa tulevaisuuden säveltapailuopintoja. Nuotit ehtii kyllä opetella, ja niihin tutustutaankin viulumuskarissa.

Improvisaation ja säveltämisen harjoittaminen alusta asti kehittävät lasten musiikillista keksintää. Inkeri Ruokosen mukaan säveltäminen ja lasten omat äänikokeilut kehittävät luovuutta ja musiikillista ajattelua(Ruokonen, Rusanen, Välimäki 2009, 22-23) Lapset oppivat, että improvisaatio ja säveltäminen ovat yhtä luonnollinen osa musisointia kuin valmiista nuoteista soittaminen. Improvisaatiota voi harjoittaa lasten omilla sooloilla esimerkiksi rytmipiirissä tai muilla soittimilla. Kenenkään ei tarvitse pelätä väärin soittamista, koska kaikilla on oikeus omaan näkemykseen ja kaikki musiikilliset ideat ovat hienoja. Lasten kanssa voi säveltää myös lauluja. Esimerkiksi kaikki vuorollaan keksivät pienen pätkän, joista sitten kootaan oma laulu.

Liikunta kehittää karkeamotoriikkaa, tasapainoa, kehontuntemusta rytmin, melodian, muodon ja harmonian ymmärtämistä, keskittymistä ja ilmaisua. Inkeri Ruokosen mukaan liikunta ja kehorytmit auttavat hahmottamaan perussykettä, melodiarytmiä, kuuntelutaitoja ja muodon ymmärtämistä. Musiikkiliikunnan avulla lapsille syntyy kokonaisvaltainen käsitys itsestään.(Ruokonen, Rusanen, Välimäki 2009, 25-26) Motoriikan kehittäminen edistää myös soiton oppimista. Musiikkiliikunta vahvistaa

lasten vuorovaikutustaitoja. ”Varhaisiän tanssiopintojen tavoitteena on lapsen luovuuden, kehontuntemuksen ja itsetunnon kehittäminen”. (Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2005)

Kuvataide kehittää lasten emotionaalista kasvua sekä kehittää kykyä ilmaista ajatuksia, käden ja silmän yhteistyötä, esteettisyydentajua, luovuutta ja ilmaisua. Lapsi joutuu keskittymään, havannoimaan ja saa onnistumisen kokemuksia. Kuvataide on myös hyvä väline kommunikointiin lapsen ja aikuisen välillä. Erilaisia tunteita voi piirtää paperille joskus helpommin kuin sanoittaa niitä. Piirretyn kuvan sanoittaminen kehittää kieltä. Maalausta ja piirtämistä voi tehdä kulloisenkin teeman mukaan. Lapset motivoituvat maalaamaan myös helposti ilman erityistä ohjaamista. He tarvitsevat vain sopivat välineet työskentelyyn. Kuunneltava musiikki antaa myös inspiraatiota ja tunnelmia maalaukseen. Kuvataiteeseen voi yhdistää myös askartelua, saksien käyttöä, liimaamista, helmienpujottelua, muovailua, soittimien rakennusta ja koristelua, ym. Askartelu ja maalaaminen kehittävät hienomotoriikkaa ja sorminäppäryyttä, josta on hyötyä viulunsoitossa.

Musiikin kuuntelu monipuolisesti kehittää musiikin ymmärtämistä, sävelkorvaa ja kauneudentajua. Musiikin kuuntelu erittää mielihyvähormoneja, vaikuttaa tunteisiin, muistiin ja edistää oppimista ja keskittymistä. Musiikki ja kieli toimivat samoilla alueilla aivolohkoissa. Kuuntelua voi yhdistää esimerkiksi maalaamiseen ja tanssi-improvisaatioon. Tulevia soittokappaleita voi ”piilottaa” vaikka johonkin musiikkiliikuntaleikkiin, jolloin opettaja voi soittaa melodiaa viululla. Musiikkia voidaan kuunnella myös analyttisesti, esim. onko musiikki iloista vai surullista tai hidasta vai nopeaa tai minkälaisia soittimia musiikissa on jne. Musiikkinäytteiden pitäisi olla mahdollisimman laadukkaita ja monipuolista. Dalcroze korosti, että koska ”hyvä korva” on tärkeä osa musiikillisia valmiuksia, lasta tulisi opettaa paitsi laulamaan ja soittamaan, myös kuulemaan ja kuuntelemaan. Lisäksi kuulo- ja kuuntelukykyä tulisi kehittää mahdollisimman varhain, jotta korva olisi hyvin harjaantunut ennen musiikin teorian ja soitinopintojen aloittamista. (Marja-Leena Juntunen, Soili Perkiö, Inkeri Simola- Isaksson 2010, 21) Korvakuulolta soittamisesta on myös sen takia hyötyä, että huomion voi keskittää asentoihin, ääneen, puhtauteen ym. sen sijasta että keskittyy nuotteihin.

2.1 Viulumuskarin tavoitteet

Viulumuskari on viulunsoiton alkeisopetuksen työmuoto, jossa käytetään monenlaisia

työtapoja, jotka kehittävät monipuolisesti lasten musiikillisia taitoja ja valmiuksia soittaa viulua. Viulumuskarissa hyödynnetään monia taiteenlajeja tukemaan monipuolista, luovaa ja elämyksellistä oppimista rohkaisevassa ja positiivisessa ilmapiirissä.

”Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen”.(Opetushallitus, Taiteen perusopetuksen uudistussuunnitelma vuodelle 2018/ Varhaisiän musiikkikasvatus)

Viulumuskarin tavoitteena on kehittää lasta kokonaisvaltaisesti. Musiikillisten ja muiden taitojen lisäksi se kasvattaa lapsia hyväksi yhteisön jäseniksi. Ryhmässä opetellaan ottamaan toiset huomioon, odotetaan omaa vuoroa, keskitytään kuuntelemaan toisia, kaikki ovat tärkeitä ja erityisiä juuri sellaisena kuin ovat. Lapset myös motivoivat toisiaan. On kivempi käydä soittoharrastuksissa, kun siellä on kavereita odottamassa. Yhdessä on mukavampi soitella kuin yksin. Sitä paitsi lapset jaksavat soittaaakin pidemmän aikaa ryhmässä. Myös arvokasta esiintymiskokemusta kertyy, ja toisten edessä soittamisen kynnys laskee.

Luovuutta voi kehittää monella tapaa. Lapsilla on hurja mielikuvitus, jota voi hyödyntää monella tavalla, kuten esimerkiksi keksimällä musiikkisatuja tai omia lauluja lapsiryhmän kanssa. Lapsiryhmässä luovuus voi moninkertaistua. Lapset saavat toisiltaan aina vain uusia ideoita. Lapset tarvitsevat perusturvallisuuden tunteen voidakseen heittäytyä luoviin prosesseihin. Kun lapsille osoitetaan että kaikkien ideat ovat tärkeitä ja virheetkin kuuluvat luovuuteen, rohkaistaan kokeilemaan uutta kannustaen heitä. Kun lapsi tuntee olonsa turvalliseksi, hän uskaltaa kokeilla uutta, tuoda taipumuksiaan paremmin esille. (Terve.fi. 2017.).

Tunnille olisi hyvä luoda mahdollisimman positiivinen ilmapiiri. Dalcroze uskoi ilon vahvistavan oppimista tehokkaasti; jos ilo on läsnä opetuksessa, oppilaat oppivat paremmin. Hänen mukaansa ”leikin henki vapauttaa oppilaat liiasta itsetietoisuudesta ja tuottaa iloa, joka puolestaan vahvistaa oppilaan tahdonvoimaa, mielikuvitusta ja taiteellisia kykyjä”. (Marja-Leena Juntunen ym. 2010, 24). Viulumuskarin, ja yleensäkin viulun alkeisopetuksen opettajien pitäisi osata heittäytyä lasten maailmaan ja olla valmiina keksimään aina uusia ideoita, jotta lasten innostus ei lopahtaisi.

Vuorovaikutustaidoilla on suuri merkitys ryhmän toiminnan kannalta. Lapset oppivat myös opettajan esimerkistä, siitä miten hän kohtelee ryhmän jäseniä. Opettajan tulee olla tasapuolinen kaikkia lapsia kohtaan.

Lasten itsetunnon terveen kehittymisen kannalta on syytä kiinnittää huomiota tunnin ilmapiiriin. Lasten tulisi saada paljon kannustusta ja rohkaisua. Ryhmässä kaikkien lasten pitäisi tuntea olevansa tärkeitä, arvostettuja, hyväksytyjä ja että heitä kaikkia kuunnellaan. Opettajalla on tärkeä tehtävä lapsen itsetunnon vahvistamisessa. Opettaja ja muiden aikuisten antama palaute vaikuttaa suuresti lapsen itsetuntoon. Positiiviset kommentit onnistumisista ja huomion kiinnittäminen lapsen omiin vahvuuksiin vahvistavat varmasti lapsen uskoa omaan kykyihinsä. (Anzhelika Babakulova, 2011) Hyvä itsetunto on positiivinen kuva itsestään. Se on sitä, että uskoo olevansa riittävän hyvä ja uskaltaa ottaa haasteita vastaan. Hyvä itsetunto antaa rohkeutta olla oma itsensä. (oppijailo, nettijulkaisu/ vahva itsetunto lapsena) Tämä olisi ihanteellinen kasvuympäristö pienille muusikoille, mutta nykyajan todellisuus on kokemuksiini mukaan vähän toinen. Klassisen musiikin opiskelijoilta vaaditaan paljon jo nuoresta saakka, kilpailu on kova, monet opettajat huomaamattaan asettavat huomaamattaan kovia paineita nuorille oppilailleen. Rima saattaa olla niin korkealla, että vaikka kuinka yrität saada kiitosta saavuttaessasi tietyn tason, niin rima onkin jo noussut tavoittamattomiin. Tulee riittämättömyyden tunteita, ja monet taitavat nuoret soittajat alkavat nähdä itseään "vääristä peleistä". Monet taitavat tuntemani soittajat ovat lopettaneet viulunsoiton juuri tästä syystä. Haluaisin korostaa opettajan positiivisen kannustamisen merkitystä ja jokaisen lapsen vahvuuksien tukemista ja korostamista viulumuskaritoiminnassa. Jokaisen lapsen pitäisi uskoa kykyihinsä ja mahdollisuuksiinsa oppia soittamaan viulua. Koska se on totta, että niitä taitoja voi kehittää, jotka mahdollistavat soittamisen. Soiton oppimiseen tarvitaan mm, hyvää motoriikkaa, sävelkorvaa, rytmitajua, pitkäjännitteisyyttä ja keskittymiskykyä. Näitä taitoja harjoitellaan viulumuskarissa monipuolisesti.

Opettajien pitäisi siis antaa kiitosta pienistäkin edistysaskelista, eikä vertailla oppilasta muihin oppilaisiin. Joskus jollekin oppilaalle saattaakin monen vuoden hiljaiselon jälkeen tulla iso pyrähdys eteenpäin taidoissa tai kova into harjoitella ihan omasta halusta, ei pakottamalla. Pakottaminen voi tappaa innostuksen. Opettajien pitää olla kärsivällisiä jokaisen oppilaan kanssa, tehdä parhaansa jokaisen oppilaan kanssa, luoda positiivinen ilmapiiri, jotta oppilas tulisi mielellään tunneille, koska jonain päivänä se voi tuottaa hyvää hedelmää. Ja vaikka oppilas ei innostuisi soitosta opettajan toivomalla tavalla, oppilas on saanut kuitenkin arvokkaita asioita elämäänsä jokaisesta hyvästä hetkestä musiikin parissa ja opettajastaan hyvän ja turvallisen aikuisen, joka välittää oppilaastaan ihmisenä, ei sen vuoksi että oppilas suorittaa soittotehtävänsä aina erinomaisesti. Halusin luoda Viulumuskarikirjasta iloisen ja innostavan

opetusmateriaalin, joka mahdollistaisi lapsille mukavan, innostavan ja leikinomaisen tavan oppia musiikkia. Leikkiminen ei tunnu raskaalta, ja lasta ei tarvitse pakottaa leikkimään. Viulumuskarissa on soittokavereita, ja se lisää lasten innostusta tulla myös uudestaan soittoharrastuksen pariin. Ja mitä positiivisempia kokemuksia lapsi saa viulumuskarista, sitä suuremmalla todennäköisyydellä lapsi jaksaa ja haluaa jatkaa viulumuskarissa. Positiivisia kokemuksia voi tarjota lapsille soiton ilon ja uuden oppimisen riemun lisäksi luomalla viulumuskaritunnille innostavan ja jokaista lasta kannustavan ilmapiirin

Tärkein tavoite viulumuskarissa olisi herättää lapsessa elinikäinen kiinnostus ja rakkaus musiikkiin. Musisointi on terveellistä, terapeuttista ja virkistävää, vaikka soittaisi ihan vain harrastukseksi. Uskon että kaikilla lapsilla on mahdollisuudet myös tulla musiikin ammattilaiseksi, jos he ovat saaneet hyvän pohjan jolle taitoja rakentaa ja jos heidän kohdalleen osuu viisaita opettajia, jotka osaavat kannustaa ja innostaa jokaista lasta. Näin syntyy positiivisia oppimiskokemuksia, jotka rohkaisevat jatkamaan sinnikkäästi eteenpäin opinnoissa.

2.2 Viulumuskarin opetusaineiston laatiminen

2.2.1 Minkälaisia viulunsoiton alkeiskirjoja on jo olemassa?

Olen perehtynyt muutamaaan alkeisviulukirjaan ja tutkinut millaista ohjelmistoa niissä on. Tarkastelin ulkonäköä ja kuvitusta, onko kenties käsitelty musiikin perusteiden asioita tai sisältääkö kirja mahdollisesti yhteissoittostemmoja. Useimpien viulukoulujen ohjelmisto koostuu pääasiassa tutuista lasten- ja kansanlauluista. Kaikista näistä kirjoista löytyy varmasti käyttökelpoista ohjelmistoa viulumuskariin. Valitsin nämä kirjat sen perusteella, että ne ovat yleisessä käytössä viulun alkeisopetuksessa. Halusin säveltää uusia lastenlauluja viulunsoitonopetukseen, jotka ovat mm. asteikkokuluiltaan aiemmista viulukoulukappaleita poikkeavia melodioita. Olen sitä mieltä että perinteisten duuri- ja molliasteikkojen rinnalla voisi opettaa muitakin asteikkoja ja harmonioita heti alusta asti. Lapsi oppii sen mitä sille opetetaan. Jos opettajat omien musiikillisten rajoittuneisuuksiensa tai ennakkoluulojensa takia estää lasta oppimasta itselleen vieraita asioita, niistä samoista asioista tulee oppilaille yhtä vieraita. Vaikka lapsella olisikin oikeasti kyky oppia yhtä helposti esimerkiksi ALT- asteikko kuin duuriasteikko.

Leena Siukosen viulukouluissa keskitytään hyvään soittoasentoon, intonaatioon, perustekniikkaan ja rytmiin. Alussa on paljon vapaiden äänien soittoa. Kirjassa on myös yhteissoittoa, kaksi- ja kolmiäänisiä stemmoja. Kirjassa on tuttuja lastenlauluja ja teorian alkeita.

Anna-Maija Usman viuluniekassa on helppoja ja tuttuja lauluja vasta-alkajille, teorian alkeita, perustekniikkaa. Jousikättä harjoitellaan alussa kynän kanssa. Kirja etenee yhden kielen harjoittelemisella kerrallaan, ja aika nopeasti kappaleissa käytetään useampia kieliä. Lauluissa on sanat, joten niitä voi laulaa. Teoriaan tutustutaan myös. Kirjassa on värikäs ja iloinen kuvitus. Hyvä peruskirja alkeisopetukseen.

Sirpa Lannes-Tukiaisen, Leena Kiisken ja Tarja Mannisen Viuluni soi- kirja on yksi suosikeistani. Siinä on kaunis kuvitus, tuttuja lauluja, hyvät ohjeet kuvineen viulun ja jousen asennoista. Kirjassa on leikkejä ja hyvät helpot säästykset ja ohjeet opettajalle. Soveltuu viulumuskariin erinomaisesti. Kirjassa on korvakuulolta soittoa ja nuotinlukua.

Maija Salon Viuluvelho, eli viulunsoiton esikoulu on myös ihan kiva kirja. Siinä on tarinoita ja hauska juoni. Laulut ovat pääosin tuttuja. Korvakuulolta soittoa ja nuotinlukua. Kakkos ja kolmosääni. Yhteissoittomahdollisuus.

Suzuki Viulukoulun ensimmäinen osa on hyvin mustavalkoinen, eikä sisällä muita kuvia kuin alun asentovalokuvat. Kirjaa ei olekaan tarkoitettu lasten luettavaksi, vaan vanhempien tueksi. Lapset opettelevat kappaleet korvakuulolta. Kirjassa on paljon tuttuja kappaleita, myös tunnettuja klassisin musiikin säveltäjämestareita. Kirja etenee nopeampaa vauhtia kuin monet muut viulun alkeiskirjat.

Sini Louhivuoren Viulutalo on julkaistu vuonna 1993. Siinä on tuttuja lauluja korvakuulolta ja nuoteista. Soveltuu hyvin yksityis- ja ryhmäopetukseen moniäänisten stemmojen ansiosta. Improvisointia.

Geza Szilvay (Colourstrings) Viuluvaapinen- kirjassa on värikkäät nuotit, värikoodit eri kielille, huiluaääniä, pizzicato- soittoa. Kielillä omat nimet, karhu, isä, äiti ja lintu.

2.2.2 Kuinka nuottikirjani eroaa muista alkeisviulukirjoista?

Tutkimissani viulun alkeiskirjoissa oli yleisesti tuttuja lastenlauluja, jotka pysyivät aika vahvasti turvallisessa duuri- ja mollimaailmassa. Myös rytmit ja tahtilajit olivat kaikissa kappaleissa yksinkertaisia ja helppoja. Olen halunnut tarkoituksella rikkoa rajoja ja säveltää lauluja, joissa on vähän omituisempiakin asteikkoja ja harmonioita, koska ne asteikot ja harmoniat ovatkin juuri sen takia hyvin omituisia, että niitä ei ole ollut suomalaisissa perinteisissä alkeisviulukouluissa. Tavoitteenani on ollut tarjota nuottikirjassani monipuolisia musiikillisia virikkeitä ja elämyksiä.

Mielestäni on lasten oppimiskyvyn aliarvioimista tarjota vain pelkkää duuria ja mollia, tiettyjä intervaleja ja liian yksinkertaistettuja asioita. Lasten musiikki- ja rytmitajua pitää ruokkia monipuolisesti, jotta he voisivat oppia taitavimmiksi muusikoiksi. Uskon että ne lapset jotka kuulevat, laulavat ja soittavat näitä omituisia laulujani, jotka ovat vaikka jossain kirkkosävellajissa tai mustalaismollissa, pitävätkin niiden asteikoita ihan yhtä helppoina laulaa ja soittaa kuin mitä tahansa perinteistä lastenlaulua. Olen tehnyt myös joihinkin lauluihin haastavampia rytmejä ja vaihtuvia tahtilajeja, jotta lasten rytmikäytöstä tulisi luontevaa ja monipuolista. Viulumuskarikirjassani opetellaan myös leikinomaisesti musiikin perusteiden alkeita.

Nuottikirjassani on viululla soitettavien kappaleiden lisäksi musiikkiliikuntaa, jota ei muissa viulukirjoissa ole. Musiikkiliikunnasta on hyötyä motoriikan kehittymiselle, ja lapset jaksavat paremmin keskittyä soittoon, kun teemme välillä muitakin asioita. Soittoasennot ovat aika staattisia ja jumittavia. Taukojumppa pistää veren kiertämään, virkistää aivoja ja pitää kropan terveempänä ja liikkuvampana.

Kirjassani rohkaistaan käyttämään myös muita taidelajeja rikastuttamaan ja elävöittämään oppimisprosessia. Kaikki taidelajit tukevat ja täydentävät toisiaan ja antavat uusia näkökulmia ja ideoita tulkintaan. Työn alla olevaa laulua voi esimerkiksi maalata, tanssia. Lasten kanssa voi tehdä vaikka lasten kanssa ihan oman nukketeatterinäytelmän, johon voi liittää lauluja viulukirjasta.

3 Sävellysprosessi

Olen lapsesta saakka sävellelyt ajan kuluksi, mutta ne sävellykset olivat itselleni niin merkityksettömiä, etten ole niitä säästänyt. Viimeiset sävellykseni ennen Metropolia-opintojani tein yläasteella jousikvartetille koulun oppituntien aikana. Monet opettajat antoivat minulle vapautuksen olla osallistumatta tunnin kulkuun, koska näytin olevani niin työn touhussa säveltäessäni. Yläasteen jälkeen minulla oli todella pitkä tauko säveltämisestä, kunnes aloitin opinnot Metropolia-ssa. Rupesin pikkuhiljaa säveltämään lastenlauluja ja viulukappaleita aina tiettyä tarvetta varten. Pian syntyi myös viuluteoksia isommillekin viulisteille. Esittelen tässä muutaman sävellykseni sävellysprosessia.

3.1 Viulumuskarin laulujen syntyminen

Ostin ensimmäisenä vuonna siilisorminuken, ja sille Siili Piikkiselälle piti tietenkin säveltää oma laulu. En tuntenut paljon siililauluja ja halusin sorminuken olevan valmiina muskarisijaisuuksia varten. Päätin säveltää sen johonkin moodiin, joten siitä tuli tällä kertaa doorinen. Laulun tahtilaji vaihtuu joka toisella tahdilla. Tyyliiltään Siili Piikkiselkä muistuttaa kansanmusiikkia. Siili Piikkiselkä on päässyt myös Lastenmusiikki-orkesteri Leimun ohjelmistoon.

Toisena vuonna tarvitsin lumiukkolaulun talviteemaiseen muskariharjoitteluuni. Mietin mistäköhän aineksista rakentaisin sen. Lapsena minulle opetettiin että kolmisointu on lumiukon näköinen. Siispä lumiukkoni on rakennettu nuottipalloista. Mietin, että on olemassa iloisia duuri- kolmisointuja ja surullisia molli- kolmisointuja, eli iloisia ja surullisia lumiukkoja. Laulussa on iloinen duurimelodia alussa, välisosassa melodia on mollissa ja lumiukko on vähän surullinen. Lopussa kaikki on taas hyvin ja lumiukko on iloinen. Muskarissa lumiukkolaulun aikana lapset voivat rakentaa toisistaan lumiukkoja, tai sitten lumiukon voi vaikka piirtää.

Siili Piikkiselän jälkeen minulla jäi halu kokeilla säveltää vielä jossain toisessa moodissa. Viritin pääni lyydiselle taajuudelle, ja sitten syntyi laulu Muurahainen vikkellä,

josta otin Viulumuskarikirjaani Heinäsirkka- säkeistön, koska heinäsirkka soittaa siinä viulua. Tämä laulu on myös lastenmusiikkihtye Leimun ohjelmistossa.

Laituri-lauluun sain idean Tapio Tuovilan opetusharjoittelutunnilla. Hän opetti jousikäden asennon hauskalla laituritarinalla. Sormet olivat ihmisiä. Keskisormi ja nimetön hyppäsivät laiturilta, eli jousen päältä uimaan, peukalo sukelsi, etusormi kasteli varpaitaan ja pikkurilli seiso laiturin päällä. Keksinkin tarinaan melodian ja muutin hahmojen nimiä.

Perhonen-laulu oli alun perin sävelletty viimeisellä opetusharjoittelulla muskarissa ihanalle vauvaryhmälle. Sen alkuperäinen nimi oli Kullannappu. Siinä oli kuitenkin aineksia myös viulumuskarikirjaan. Muutin sanat ja laulu sai uuden elämän. Laulun alkupuolella on hyvä trillin valmistava harjoitus eri sormilla.

Syksy-laulun sävelsin varta vasten matalan kakkossormen ja matalan ykkössormen harjoitteluun. Laulu on aika haikea, koska itsellenikin on aika haikeat tunnelmat syksyn pimetessä ja tekisi mieli mennä muuttolintujen mukana jonnekin kauas lämpöön. Kissanpentu-laulu on sävelletty myös matalan kakkossormen ja matalan ykkössormen harjoitteluun. Tässä laulussa on myös haikea ja kaunis tunnelma.

Rapu-laulun sävelsin Leopold Mozartin viuluoppaan mukaan rakentaa hyvä viulukäden asento. Eli matala e-kielen ykkönen, matala a-kielen kakkonen, d-kielen kolmonen ja g-kielen nelonen.

Kameli-laulun sävelsin harjoittamaan matalaa ykkössormea yhdistettynä korkeaan kakkossormeen. Nimensä mukaisesti laulussa on itämainen tunnelma.

Hämähäkki-laulu on sävelletty harjoitteluun matalan kakkossormen ja korkean kolmossormen yhdistelmää. Laulu valmistaa soittamaan Kastemato-laulua.

Kastemato laulun sävelsin mustalaismooliin. Siinä on ylinousevia sekunteja. Matalan kakkosen ja korkean kolmosen yhdistelmä d-kielellä ja matalan ykkösen ja korkean kakkosen yhdistelmä a-kielellä. Mustalaismusiikin tunnelmaa.

3.2 Sovitusten syntyminen

Olen yrittänyt tehdä mahdollisimman yksinkertaisia säestysstemmoja lauluihin, jotta kuka tahansa viuluopettaja pystyy säestämään oppilaitaan ilman suurempia ponnisteluja. Useihin lauluihin olen laittanut sointumerkintöjä, joiden avulla opettaja saa vapauden keksiä omanlaisia säestyksiä, koska kappaleen ilme ja luonne muuttuvat säestyksen myötä. Ja sehän onkin aikamoinen piristysruiske, kun jollain tunnilla opettaja soittaa ihan erilaista komppia. Sitten kappaleiden artikulaatiota, tempoa, nyansseja voi muuttaa mielensä mukaan. Lapset voivat myös innostua ja keksiä erilaisia tapoja soittaa kyseistä kappaletta, ja olisi hyvä, että opettajalla olisi taitoa helpoilla kompeilla sukeltaa tunnelmaan. Esimerkiksi erilaisten pianokomppien avulla Kameli voi olla kiireinen, laiska tai Kameli alkaakin tanssimaan valssia.

Ensimmäinen soitettava kappale on vapaan äänen soittaminen muutaman kerran peräkkäin. Sama kappale on jokaisella kielellä erikseen. Kuulostaa tylsältä ja viulustemma näyttääkin tosi tylsältä paperilla. Säestys saakin ihmeitä aikaan ja varmasti lapsen korvaan kuulostaakin jo musiikilta. Ja heti alusta asti saa kokemuksen yhteissoitosta, vaikka ei osaisi soittaa edes sormituksia vielä. Mutta vaikka kappale on periaatteessa sama neljä kertaa mutta vain eri kielellä, tein jokaiselle kielelle aivan erilaiset säestykset, jotta ne ovatkin oikeasti aivan kuin neljä erilaista kappaletta.

Koska viulumuskarissa on toivottavasti käytössä myös perinteisiä muskarisoittimia, niitä voi kernaasti käyttää myös viulujen lisäksi. Kuten esimerkiksi rytmisoittimia ja laattasoittimia. Joihinkin kappaleisiin olen laittanut esimerkkinä stemmoja myös muskarisoittimille. Mutta kaikilla ihanilla ja taitavilla muskariopettajilla on vapaus tehdä myös omanlaiset sovitukset myös muskarisoittimille. Rooleja voi esimerkiksi vaihdella, toiset soittaa viulua, toisilla muita soittimia.

Perinteisiä viuluopettajia ajatellen olen tehnyt myös toisia viulustemmoja osaan kappaleista ja tietenkin myös helpot pianostemmat ovat mainioita yhteissoittoa varten. Ja monessa opistossa on viulun ryhmätunteja, niin lapset voivat soittaa stemmoja tai pianosäestyksen kera.

3.3 Musiikkisadut

Muskareissani erityisesti paikan päällä improvisoimani musiikkiliikuntasadut ovat olleet hitti, joita niin lapset kuin aikuisetkin ovat kovasti kiitelleet ja pyytäneet toisillakin kerroilla. Olen vain kirjoittanut sadun aiheen muskarisuunnitelmaani ja sitten vain heittäydyn lasten satumaailmaan ja saan siinä hetkessä kokoajan ideoita kuinka tarina jatkuu. Olen aina kertonut pienen pätkän tarinaa. Sitten improvisoin tilanteeseen sopivaa musiikkiamusiikkia viululla tai jollakin muulla soittimella. Lapset liikkuvat sen mukaan. Esimerkiksi tarina voi kertoa eläimistä. Sitten tulee musiikkia, joka kuvaa eläimen liikkumista. Aina väleissä lapset kuuntelevat tarinaa. Lopuksi en kerrokaan enää satua, vaan soitan niitä sadun eläin- melodioita sokin sokin ja lapset muistavat mitä niissä tehtiin ja kuina liikuimme. Tässä loppuleikissä aina melodioiden välissä pysäytän musiikin. Sitten lapset jähmettyvät hauskoihin asentoihin.

3.4 Kokeileminen käytännössä

Olen pitänyt pari vuotta eräässä taloyhtiössä musiikkileikkikouluryhmää. Siellä olen testannut omia sävellyksiäni ja leikkejä käytännössä ja saanut uusia ideoita sävellyksiini. Olen ottanut paljon viuluani mukaan muskaritunneille ja olen saanut sitä kautta muutamain innokkaan lapsen kokeilemaan viulumuskari- ideoitani käytännössä. Niinpä perustimme viulumuskariryhmän. Olen saanut kokeilla mitkä ideat ja sävellykset toimivat näiden lasten kanssa, ja mitä pitäisi tehdä toisella tavalla. Pitää muistaa, että tämän kokeilun tulos ei kuitenkaan välttämättä päde seuraavan ryhmän kohdalla. Kaikki lapset ovat erilaisia. Kaikilla on oma oppimistyyli, persoonallisuus, keskittymiskyky ja motorinen kehitys mutta kaikkia osa- alueita voi kehittää oikeilla ja monipuolisilla harjoitteilla.

4. Nuottikirjan esittely

4.1 Laituri

Tässä laulussa opetellaan jousikäden asentoa. Laituri on jousi, ja sormet ovat ihmisiä. Peukalo sukeltaa, keskisormi ja nimetön hyppäävät uimaan, etusormi kastelee varpaitaan ja pikkurilli seisoo laiturin päällä.

Laituri

Krista Pulkkinen de Espinosa

D A D D

Täs-sä on lai-tu-ri sielt si-kot ve-teen pu-lah-taa ja ve-si lois-kah-taa. Täs-sä on lai-tu-ri nyt

5 A D D

i - so - ve - li su - kel - taa ja ve - teen ka - to - aa. Täs - sä on lai - tu - ri, nyt

8 A D

Mai - ja serk - ku var - pai - taan vain tah - too kas - tel - la.

10 D A D

Täs - sä on lai - tu - ri siel pik - ku - sis - ko sei - soo vaan ei ve - teen us - kal - la.

Kuvio 1. Laituri laulu kuvituksineen

4.2 D kieli ja G kieli

Sävelsin tämän yksinkertaisen yhden äänen viulukappaleen kaikille kielille. Säestyksen kanssa kuitenkin saa hurjan muutoksen musiikin tunnelmaan.

D kieli

The musical score for the D string in 4/4 time consists of two staves. The Violin staff (top) shows a single melodic line with four quarter notes: D4, E4, F4, and G4. The Piano staff (bottom) features a more complex accompaniment with eighth and sixteenth notes in both the right and left hands, creating a rhythmic and harmonic foundation.

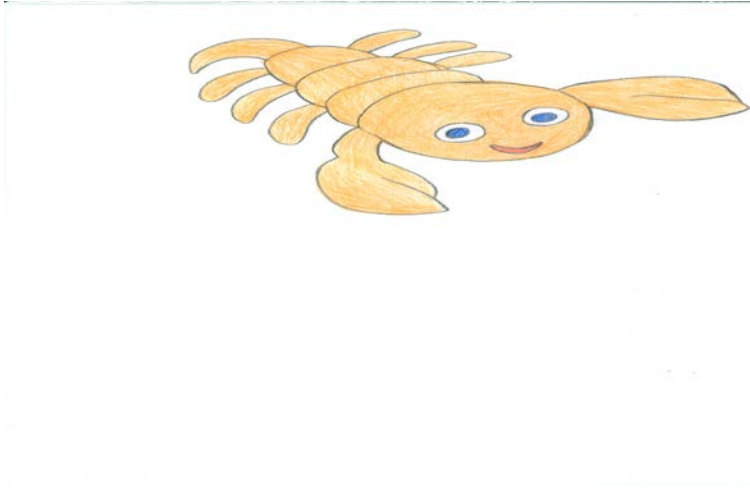
G kieli

The musical score for the G string in 4/4 time consists of two systems. The first system shows the Violin staff (top) with a single melodic line of four quarter notes: G4, A4, B4, and C5. The Piano staff (bottom) provides a rhythmic accompaniment with eighth and sixteenth notes. The second system shows the Violin staff (top) with a single melodic line of four quarter notes: D5, E5, F5, and G5. The Piano staff (bottom) continues the rhythmic accompaniment.

Kuvio 2. D kieli ja G kieli

4.3 Rapukävely

Rapukävely on sävelletty Leopold Mozartin viulukoulun ohjeen mukaan rakentaa oikeanlainen viulukäden asento. Nimi tuli siitä että viulukäsi näyttää vähän ravulta joka kävelee.

Rapukävely

Violin

Piano

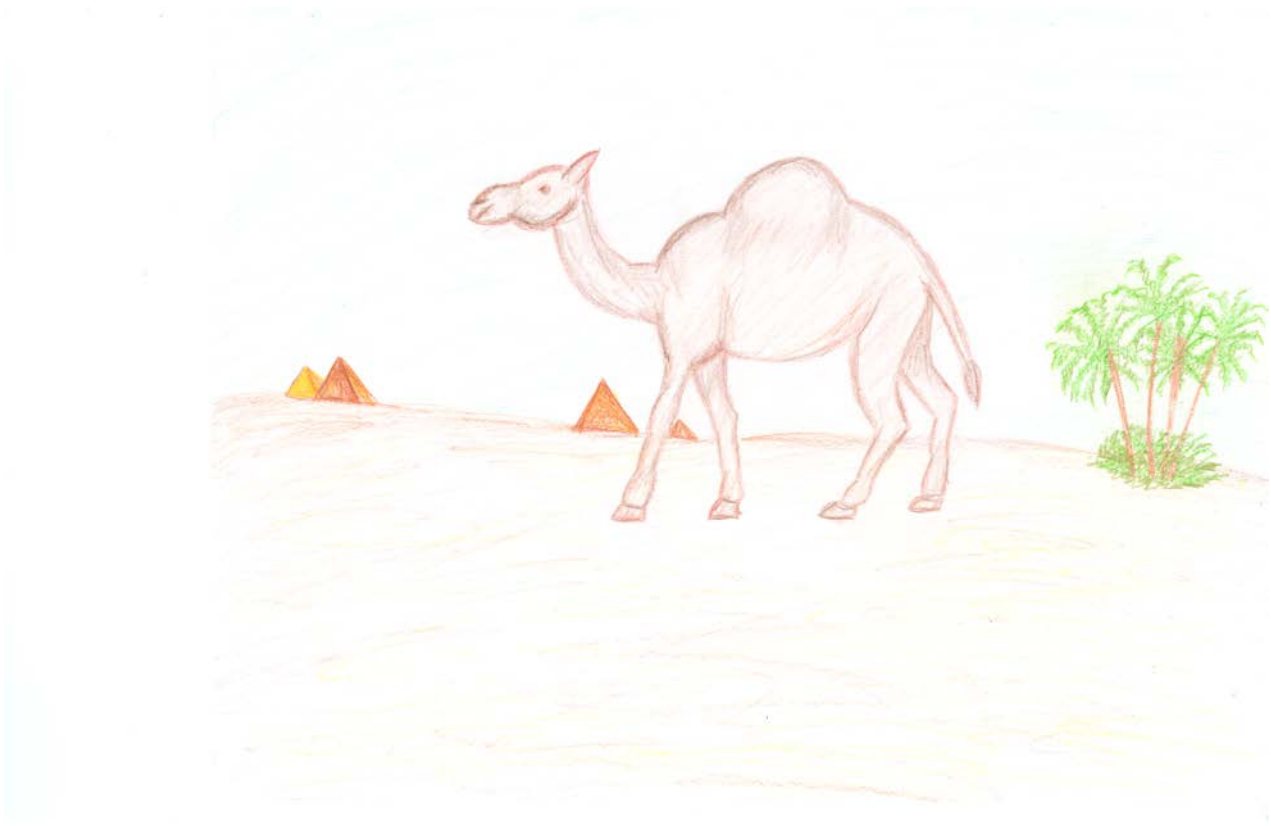
Vln. 5

Pno.

Kuvio 3. Rapukävely kuvituksineen

4.4 Kameli

Kameli-laulussa harjoitellaan matalaa ykkössormea yhdistettynä korkeaan kakkossormeen

Kameli

Allegro

Violin

Aa-vi-kol-la kul-kee suu-ri ka-me-li mat-kal-la on luok-se py-ra-mi-di-en

5
Vln.

vaik - ka on - kin kuu - ma jak - saa va - el - taa

7
Vln.

kun - nes het - ken pääs - tä kei - das hää - möt - tää.

Kuvio 4. Kamelilaulu kuvituksineen

4.5 Perhonen

Perhoslaulussa on trillin harjoittelemista eri sormilla. Uutena rytminä synkooppi.

Perhonen

The musical score for 'Perhonen' is written in D major and 4/4 time. It consists of six staves. The first staff is for Violin, and the subsequent five are for Violin (Vln.). The lyrics are in Finnish. Chords are indicated above the staves: D, A7, G, A7, D, A7, G, D, A7, D, A7, D.

Violin
 O-len per-ho-nen hen-toi-nen, kir-ja-va ja kau-noi-nen, en-nen o-lin touk-ka pak-su
 4 A7 D A7

Vln.
 kai - nen. Me nin nuk - ku-maan ko - te-loon, kuin-kas sit-ten kä - vi-kään,
 7 G A7 D

Vln.
 sel-kään o - li kas-va-nut-kin sii - vet. Len-nän kor-ke - al - le il-maan kun-nes
 10 A7 D A7

Vln.
 päi-vä tait-tuu il-taan, o-len i-loi- nen, o-len i-loi- nen. Len-nän
 15 D A7 D A7

Vln.
 kor-ke - al - le il-maan kun-nes päi-vä tait-tuu il-taan, o-len i - loi - nen,
 18 D

Vln.
 o-len i - loi- nen, i - loi- nen.

Kuvio 5. Perhoslaulu

4.6 Hämähäkki

Hämähäkkilaulu on valmistava laulu Kastemato-laulua varten. Laulu on matalan kakkossormen ja korkean kolmossormen yhdistelmäharjoitus.

Hämähäkki

The image shows a musical score for the piece 'Hämähäkki'. It consists of two staves: Violin and Violin (Vln.). The music is in 4/4 time and D minor. The lyrics are in Finnish. The Violin part starts with a Dm chord and ends with an A chord. The Vln. part starts with a Dm chord and ends with a Dm chord. There is a triplet of eighth notes in the Vln. part.

Violin

Hä - mä - häk - ki kar - vai - nen on ta - ran - tel - la ni - mel - tään,

Vln.

kun se rii - suu turk - kin - sa on ta - val - li - nen luk - ki vaan.

Kuvio 6. Hämähäkki-laulu

4.7 Kastemato

Kastemato-laulu on sävelletty mustalaismolliin. Siinä on D-kielellä matalan kakkosen ja korkean kolmosen yhdistelmä. A-kielellä matalan ykkösen ja korkean kakkosen yhdistelmä. Laulussa on mustalaismusiikin tunnelmaa.

Kastemato

Violin ^{Dm}

Kas-te-ma-to lui-ker-te-lee, mul-lan al-le su-kel-taa. Tun-ne-lei-ta ra-ken-te-lee,

4 Vln. ek - sy ei se mil - loin-kaan. Sa - teen jäl - keen köm - pii u - los,

6 Vln. et-sii suu-ren lä - tä-kön. Kai-va e-siin pe-su-sie-nen kyl-py-päi-vä sil - lä on.

K

uvio 7. Kastemato- laulu

5. Pohdinta

Minulla oli tavoitteena luoda innostava viulun alkeiskirja, joka olisi mielenkiintoinen, leikinomainen ja joka pitäisi lapsen mielenkiintoa yllä. Sävelsin tunnelmaltaan erilaisia lauluja ja mietin sopivat sanoitukset, jotka sopivat lapsen maailmaan. ja jotka johdattavat keskustelemaan syvällisemminkin kyseisestä aiheesta. Suurin osa lauluista kertoo eläimistä, Joka teemana kiinnostaa varmasti jokaista lasta.

Olen myös rohkaistunut piirtämään itse kuvia kirjaan. Olen aika visuaalinen persoona, ja rakastan nähdä ympärilläni kauniita asioita ja värejä. Jos minun pitäisi valita jokin nuotti- tai satukirja, kirjan ulkonäöllä on minulle paljon merkitystä. Kuitenkin oma itsekriittikini jarrutti välillä piirtämisprosessia, mutta pikkuhiljaa aloin katsoa piirroksiani vähän eri silmällä ja armollisemmin. Olen varma, että lasten silmissä kirjani on joka tapauksessa mielenkiintoisempi kuvineen kuin ilman niitä.

Suurin haaste tässä työssä on ollut kuitenkin nuottien kirjoittaminen puhtaaksi nuotin- kirjoitusohjelmalla. Alussa minulla meni suhteettoman suuri aika yhden laulun kirjoitta-

miseen. Puutteellisista tietokoneen käyttötaidoista johtuen nuottikirjan kokoaminen esteettiseksi ja järkevän näköiseksi on aiheuttanut runsaasti harmaita hiuksia, hikeä ja kyyneliä. Mutta koska tunnen paloa säveltää vielä paljon lisää, niin tulevaisuuden haasteena olisikin sitten paikata näitä puutteita.

Sävellysprosessi on ollut mielenkiintoinen tutkimusmatka täynnä erilaisia kokeiluja ja omien rajojen etsimistä. Kirjaani olen laittanut tällä hetkellä osan tämän hetkistä sävellyksistä, jotka olen saannut kirjoitettua puhtaaksi Sibelius- nuotinkirjoitusohjelmalla, mutta joitakin lauluja, varteenotettavia laulujen luonnoksia ja monenlaisia ideoita on vielä hautumassa ja jatkan siis kirjan työstämistä vielä jonkin matkaa. Tarkoituksena olisi tehdä mm. lisää musiikkisatuja, sovituksia, lauluja, askarteluohjeita, leikkejä ja kuvituksia lauluihin.

Toivon että nuottikirjani voisi olla avuksi ja iloksija inspiraation lähteenä monille viulun alkeisopettajille, muskariopettajille, lastentarhan opettajille ja muille lasten kanssa työskenteleville.

Lähteet

Babakulova, Anzhelika 2011. Lapsen itsetunnon tukeminen. Opinnäytetyö LAMK.

Juntunen, Marja-Leena & Perkiö, Soili & Simola-Isaksson, Inkeri 2010. Musiikkia liikku- en. WSOY.

Jussila, Rauno 2017. Pianonsoiton opetussivut. <http://www.phnet.fi/public/pipajarane/>

Lannes- Tukiainen, Sirpa & Kiiski, Leena & Manninen, Tarja 2003. Viuluni soi. WSOY.

MLL, Vanhempainnetti 2017. Leikin merkitys lapselle. http://www.mll.fi/vanhempainnetti/lasten_leikit/leikin_merkitys_lapselle/

Opetushallitus 2016. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteet. http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/taiteen_perusopetus

Ruokonen, Inkeri & Rusanen, Sinikka & Välimäki, Anna-Leena 2009. Taidekasvatus varhaiskasvatuksessa. THL

Salo, Maija & Saari, Taija 1993. Viuluvelho. Otava.

Siukonen, Leena 1975. Viulukoulu. Fazer.

Suzuki, Shinishi 2000. Violin School 1. Alfred Publishing Co.

Terve 2017. Lapsen luovuuden tukeminen. <http://www.terve.fi/koululainen/millaisessa-ymparistossa-lapsen-luovuus-kukkii>

Usma, Anna-Leena 2013. Viuluniekka. Fennica Gehrman.

YLE uutiset 2016. Musiikin menetelmät auttavat vieraan kielen oppimista. <http://yle.fi/uutiset/3-8592607>

